

Memo

Onderwerp	Afstemming diverse onderwerpen organisatie met Auditcommissie	Datum	15 januari 2026
Aan	Auditcommissie	Van	Team Financiën
Doel	Afstemming diverse onderwerpen		

Beste leden van de auditcommissie,

Tijdens het overleg van 10 december 2025 bleek dat er veel onduidelijkheid was binnen de auditcommissie ten aanzien van de Winternota (tabellen, teksten, werkwijze, mutaties incidenteel/structureel, werkwijze onttrekkingen) en de voorgestelde aanpassingen van de Financiële verordening.

Er is toen afgesproken dat er op 21 januari 2026 een fysiek overleg zal plaatsvinden waarbij door middel van overleg tussen de auditcommissie en de ambtelijke organisatie de hierboven genoemde onduidelijkheid zal worden weggenomen. Op verzoek van de auditcommissie zal ook de accountant aanwezig zijn om e.e.a. toe te lichten.

Ter voorbereiding van deze bijeenkomst ontvangt u dit memo.

Financiële verordening

Er is voorgesteld vanuit de ambtelijke organisatie om naast de reeds goedgekeurde wettelijk verplichte aanpassing ten aanzien van de rechtmatigheidsgrenzen ook de financiële verordening aan te passen qua autorisatie niveau en op te nemen informatie in met name de paragrafen. Hierbij is er voor gekozen om aan te sluiten bij het BBV en aan te sluiten bij wat landelijk gebruikelijk is.

In het BBV wordt het volgende beschreven:

De drie W vragen

Artikel 8 van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) zegt:

Het programmaplan bevat per programma:

a. de doelstelling, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, ten minste toegelicht aan de hand van de bij ministeriële regeling vast te stellen beleidsindicatoren;

- b. de wijze waarop ernaar gestreefd zal worden die effecten te bereiken, en de betrokkenheid hierbij van verbonden partijen;
- c. de raming van baten en lasten.

We zien hier de drie basisvragen die ten grondslag liggen aan de inrichting van de begroting:

Wat willen we bereiken met dit programma. Dit is het domein van de gemeenteraad die – als vertegenwoordiger van de inwoners – bepaalt hoe de plaatselijke gemeenschap kan bloeien. De raad stuurt (mede) op de beleidsindicatoren per programma en stelt een budget voor elk programma vast.

Wat gaan we daarvoor doen binnen het programma. Dit is het antwoord van het college wat zij gaan doen. Om dit maatschappelijk effect te bereiken is budget nodig. Met behulp van prestatie-indicatoren per cluster stuurt het college op het bereiken van het door de raad gestelde doel. Door het vaststellen van de begroting geeft de raad zijn akkoord aan het college hiervoor.

Wat gaat het kosten. Het college krijgt van de raad te horen welk budget beschikbaar wordt gesteld voor het programma. Tevens maakt het college inzichtelijk hoe ze het budget verdelen en waarbinnen de organisatie de zaken moet organiseren die nodig zijn om de afgesproken prestaties te halen.

Het bovenstaande laat zien dat de gemeenteraad zich kan concentreren op de beleidsdoelstellingen en de budgetten per programma en zich laat informeren door het college bij de tussentijdse rapportages over de voortgang van de uitvoering.

Advies accountant

De accountant sluit hierop aan met de volgende onderbouwing van zijn advies:

- Het risico op begrotingsonrechtmatigheden wordt verlaagd als op een hoger abstractieniveau geautoriseerd en geanalyseerd wordt;
- De vergelijkbaarheid met andere gemeenten wordt beter. Bijna alle gemeenten in Nederland hebben in hun financiële verordening opgenomen dat de begroting op programmaniveau wordt geautoriseerd;
- Het werk van de ambtelijke organisatie wordt efficiënter. Het vergt jaarlijks best een forse inspanning om de analyse gedetailleerd op clusterniveau te doen in het kader van de begrotingsonrechtmatigheid;

- Het geeft het college meer mogelijkheden om budgetten flexibeler in te zetten binnen het programma, waardoor het college slagvaardiger kan opereren en budgetten gerichter in kan zetten indien dit nodig is om de beleidsdoelstellingen van de raad te realiseren;
- Het bevordert dat de raad haar controlerende taak op hoofdlijnen uitvoert en niet snel verzandt in details en bijzaken.

Ook als de raad de autorisatie van de budgetten op een hoger niveau neerlegt, is het mogelijk om het college te laten rapporteren op clusterniveau. Deze zaken staan namelijk los van elkaar. Verschuivingen tussen clusters binnen hetzelfde programma zullen dan echter niet meer leiden tot begrotingsonrechtmatigheden. Dat doet het in de huidige situatie wel, waarbij ook nog geldt dat positieve en negatieve afwijkingen cumuleren. Een voorbeeld uit de jaarstukken 2023 laat dit zien. Toen zijn binnen programma dienstverlening aan de lastenkant de volgende begrotingsonrechtmatigheden gemeld;

- Cluster bestuur: nadeel van Euro 550.000
- Cluster financiering: nadeel van Euro 289.000
- Cluster leges en heffingen: voordeel van Euro 654.000

Dit leidde tot een totale onrechtmatigheid van Euro 1.4593.000, namelijk alle bedragen bij elkaar opgeteld. Met de voorgestelde verhoging van het budgetrecht zouden deze afwijkingen tot een begrotingsonrechtmatigheid leiden van Euro 185.000, namelijk het saldo van de bedragen. Hoe lager het budgetrecht belegd is hoe intensiever en gedetailleerder afwijkingen onderzocht en gepresenteerd moeten worden. Dit leidt tot andere uitkomsten die niet per se bijdragen aan een beter bestuurlijke discussie.

Winternota

Tabellen/ teksten/werkwijze

Er is geconstateerd dat er in 2025 tussen diverse p&c- documenten verschillen waren met betrekking tot de in de documenten opgenomen tabellen en dat deze regelmatig niet geheel duidelijk waren. Om dit op te lossen wordt voorgesteld om de in de bijlage opgenomen financiële tabellen uit de vastgestelde begroting 2026 als uitgangspunt te gebruiken omdat de andere (opvolgende) P&C-documenten inzicht geven in de realisatie van deze begroting. Van deze tabellen willen we ook gezamenlijk vaststellen of ze verplicht zijn c.q. voldoen aan de informatiebehoefte van de raad en of er een aanvullende toelichting gewenst is. Daarnaast af te stemmen of de analyse van de afwijkingen de raad van de benodigde informatie voorziet.

Mutaties incidenteel/structureel

Conform artikel 6 (tijdig melden van afwijkingen van de ramingen zoals opgenomen in de vastgestelde begroting en komen met een aanpassingsvoorstel) worden alleen de afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde (=lopende begrotingsjaar) meegenomen. Er is een wens om ook inzichtelijk te maken of deze wijzigingen structureel van aard zijn. Hierover moeten indien gewenst dan afspraken worden gemaakt en/of de financiële verordening worden aangepast.

Werkwijze onttrekkingen

Conform artikel 6 en artikel 16 (vooraf ramen van stortingen en onttrekkingen aan de reserves) moeten afwijkingen hiervan tussentijds worden gemeld aan de raad en worden voorzien van een voorstel tot aanpassing. Alleen indien bij het instellen van de reserve is vastgelegd dat het saldo van de lasten en baten mag worden verrekend met de reserve mag hiervan worden afgeweken.